

היה אור השלם קיח:

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

מסורת הש"ס

16 שנת 5. חולין קס"ג.
 17 פסחים ט"ו. 18 חולין קס"ג.
 19 ד"ה ת"י פ"ט.
 20 שנת 10. 21 חולין קס"ג.
 22 מלת אחר טעם הדפוס.
 23 ויקרא כ"ב.
 24 ויקרא כ"ב.
 25 ויקרא כ"ב.
 26 ויקרא כ"ב.
 27 ויקרא כ"ב.
 28 ויקרא כ"ב.
 29 ויקרא כ"ב.
 30 ויקרא כ"ב.

ואקדיה מכחון. לשרוף את הוורקים אותן למוך האור דכמיז (דמלא ג) גוצריל אילך די הסיקו לשדךך מישך ועבד נגו קטיל הימון שצינל דנורא: ואמס' ה' לעולם. שזילס לנו מתנותינו מחיל פרנסה לדגיס: ה"ג כיון דנחישו כוכבי שמיא עלייהו נחישו לאקריי נפשייהו כנחל קישון: ואמס' ה' לעולם. והיינו עקרת הבית: אומוס העולם מאי עבידיייהו. לשבוחי משום דגבר עלינו חסדו הא עלן לשבוחי: אנכורוס ונפלאות. דחויז שעה לוי: וקנס. עדת ישראל בין הקניס ציער: חויר מיער. זה אדוס שכתוב בה (ש 11) אכלה ומדקה ושארל צרגלה רפסה חה דרכו של חויר: שכל מעשיה נכפישו כקולמוס אחד. כלו' פה אחד להס להרע: מפרסס. ממיר פס פושט יד: כרלי. כלומר מתניס עם ישראל לעשות רגוס כשודד שסס מקבלס ואין מקיימין דבריהם: זה

רשב"ם

ואקדיה מכחון. לשרוף את הוורקים אותן למוך האור דכמיז (דמלא ג) גוצריל אילך די הסיקו לשדךך וגו' עד קטיל הימון שצינל דנורא: פלוע אופן ליבשה. וימניו לקבורה שס צבוחי שאמרו (שמות יד) כי ה' נחלס להס כמלריס והיינו דכמיז (שס טו) נעית ימיך מלנעמו ארץ שנשבע הקב"ה לארץ שלא תעש על קבורתן: שנוסן לו רבו מפנס. פרנסה לדגיס: כיון דנחישו כוכבי שמיא עלייהו נחישו לאקריי נפשייהו כנחל קישון: פתחו דגיס. שזיס: נחל קישון גרסס. לויס דכמיז (קהלת ה) כל הנחלס הולכס אל הים: ואמס' ה' לעולם. שזילס לנו מתנותינו מחיל שעה להמפרנס ממנו: אמרס כנחל קישון. חקניס והחשוזיס שנהן אמרו על שאינס משזינס כל כך דמשמע אס הבניס שהלס לעוקת על הבניס ששמוה עקרת הבית: שמוני בניך. מרוב מעאמס כגלות: כחולדה וז סדרס צעיקרי כמיס. והיינו עקרת הבית: אני אסוכס לעניך. אהבתי משמע כמו אהבתי כלומר אהבתי אותי: לי נאה להושיע. יומר מכל האומות שהרי ישראל ייחודיך: כשחלס רבי ישמעאל כרבי יוסי שלס לו כו'. כהרבה מקומות כש"ס מלינו יוסי בחלו כן והדגריס שהשיב לו כלן לא השיב לו פעס אחרת ושמא חללס הרבה מלה רבי ישמעאל וככל פעס ופעס שלס לו רבי והוא משיב לו אי נמי כולן השיבן כפעס אחת וכש"ס סידרן כנסמכות כל אחת על מקומה: אומוס העולם מאי עבידיייהו. לשבוחי משום דעלינו גבר חסדו הא עלן לשבוחי: אנכורוס ונפלאות. דחויז שעה כעולם וכל שכן אזי כי גבר עלינו חסדו יומר מכל אומה ולשון: יאפוי השמינס. דרובות למלך המשחית

ואקדיה מכחון ואעשה (ג) גם בתוך גם אמר לו הקב"ה רד באותה שעה פתח גבריאל ואמר ואמת ה' לעולם ר' נתן אומר ואמת ה' לעולם דגיס שבים אמרוהו כדרב הונא דאמר רב הונא ישראל שבאותו הדור מקמיני אמנה היו וכדדרש רבה בר מרי מאי דכתיב 'וימרו על ים בים סוף מלמד שהמרו ישראל באותה שעה ואמרו כשם שאנו עולין מצד אחד כך מצריים עולים מצד אחר אמר לו הקב"ה לשר

מן שמים נלחמו הבוכב' פמפיוותם. כמקומן היו עומדים ורלשן מגיע עד לארץ וכן פירש"י בנימוקי מקרא וימנה למ' כפ' מי שהיה (לעיל דף 75.) כל העולם כולו תחת כוכב א' עומד האין ירדו הכוכבים הלא מאחד נתמלא העולם י"ל דלא איירי אלא כוכבים של גלגל שהן מולות קבועים אלא שאר כוכבים קטנים הם (ס' כמלודה

של ים פלוט אותן ליבשה אמר לפניו רבש"ע כלום יש עבד שנותן לו רבו מתנה וחוזר ונוטל ממנו אמר לו אתן לך אחד ומחצה שבהן אמר לו רבש"ע יש עבד שחובע את רבו אמר לו נחל קישון יהא לי ערב מיד פלט אותן ליבשה ובאו ישראל וראו אותן שנאמר 'ורא ישראל את מצרים מת על שפת הים מאי אחד ומחצה שבהן דאילו בפרעה כתיב 'ישש מאות רכב כחור ואילו כסיסרא כתיב 'תשע מאות רכב ברזל כי אתא סיסרא [אתא עלייהו בדקרי דפרולא הוציא הקב"ה עליהם כוכבים ממסילותם דכתיב] 'מן שמים נלחמו הכוכבים כיון דנחיתו כוכבי שמים עלייהו אקדירו הני דקרי דפרולא נחיתו לאקדורו למיסחי נפשייהו כנחל קישון אמר לו הקב"ה לנחל קישון לך והשלם ערבונך מיד גרפם נחל קישון והשליכן לים שנאמר 'נחל קישון גרפם נחל קדומים מאי נחל קדומים נחל שנעשה ערב מקדם באותה שעה פתחו דגיס שקל ים ואמרו ואמת ה' לעולם אמר רבי שמעון בן לקיש מאי דכתיב 'מושיבי עקרת הבית אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע שמוני בניך' כחולדה ואמרה הדרה בעיקרי בתים: דרש רבא (ד' מאי דכתיב 'אהבתי כי ישמע' א אמרה כנסת ישראל רבש"ע אימת אני אהובה לפניך בזמן שתשמע קול תחנוני דלותי ולי יהושיע אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע אע"פ שדלה אני במצות לך אני ולי נאה להושיע אמר רב כהנא כשחלה רבי ישמעאל בר' יוסי שלח לו ר' אמור לנו שנים ושלושה דברים שאמרת לנו משום אביך שלח לו כך אמר אבא מאי דכתיב 'הללו את ה' כל גוים אומות העולם מאי עבידיתייהו ה"ק הללו את ה' כל גוים אנבורות ונפלאות דעביד בהדייהו כל שכן אנו דגבר עלינו חסדו (אמר לו) ועוד (חרא) עתידה מצרים שתביא דורון למשיח כסבור אני מקבל מהם אמר לו הקב"ה למשיח קבל מהם אכסניא עשו לבניי במצרים מיד יוסי ואתיו חשמיני מני מצרים נשאה בוש ק"ו בעצמה ומה הללו שנשתעבדו בהן כך אני שלא נשתעבדתי בהן לא כ"ש אמר לו הקב"ה קבל מהם מיד כ"ש תריץ ידיו לאלהים נשאה מלכות [רומי] הרשעה ק"ו בעצמה ומה הללו שאין אחיהן כך אנו שאנו אחיהן לא כ"ש אמר לו הקדוש ברוך הוא לגבריאל ייגער חית קנה געור חיה וקנה לך עדה דבר אחר געור חית קנה שדרה בין הקניס דכתיב ייכרסמנה חויר מיער וזו שדי ירענה אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן געור בחיה שכל מעשיה נכתבין בקולמוס אחד ייעדת אבירים בעגלי עמים ששחמו אבירים בעגלים שאין להם בעלים יימתרפס כרבי כסף שפרושיין יד לקבל ממון ואין עושיין רצון בעלים ייפיר עמים קרבות יחפצון מי גרם להם לישראל שיתפורו לבין אומות העולם קרבות שהיו חפצין בהן ועוד שלח לו ג' מאות וששים וחמשה שווקים בכרך גדול של רומי וכל אחד ואחד היו בו שלש מאות וששים וחמשה בירניות וכל בירנית ויברנית היו בו שלש מאות וששים וחמשה מעלות וכל מעלה ומעלה היו בו כדי לזון את כל העולם כולו אמר רבי (ישמעאל) לרבי ואמרי לה (לר' ישמעאל בר יוסי) הני למן לך ולחברך ולחברותך שנאמר ייכרסמנה חויר ואתננה קודש לה' לא יאצר ולא יחסן כי ליושבים לפני ה' יהיה וגו' מאי לא יאצר תני רב יוסף לא יאצר זה בית אוצר ולא יחסן זה בית גניזה מאי כי ליושבים לפני ה' אר"א זה

שמיסין ד ג
 5. מן שמים נלחמו הכוכבים ממסילותם נל יצאו עם סיסרא: שמיסין ד כ
 6. נחל קישון גרפם נחל קד מים נחל קישון תו יבי נשע עו: שמיסין ד כ
 7. מושיבי עקרת הבית אב הקניס שמהו הללו יה: תהלים קיט ו
 8. אהבתי כי ישמע' ה' אר קולי ותצונו: תהלים קטו א
 9. הללו את ה' כל גוים שנ ידוה כל האמיני: תהלים קיז א
 10. יאיתי חשמיני מני מצרים כוש תריץ ידיו לא יחסן: תהלים פח ע
 11. גער חית קנה עדה אב רים בעגלי עמים מה יפס כרבי כסף כור עניי קרבות יחפצון: תהלים פח לא
 12. יכרסמנה חויר מיער וזו שדי ירענה: תהלים פ ד
 13. ויהי סחירה ואתננה קד: לוי לא יאצר ולא יחסן כי ליושבים לפני ה' יהיה: ואתננה קד: לוי לא יאצר ולא יחסן כי ליושבים לפני ה' יהיה: ולמטבתה ישיעו כג יח

מוסף רש"י

כך מצריים עולים מצד אחר. רמז מנוי ירדפו אחריו: ששוח י ד. כ. בעיקרי בתים. קריית כלע"ו (חולין כ"ג.) אע"פ שדלה אבי במצות. נגן כעוטים שאין זמיתן מכריעין תלות להס מוחסס. לך אני ולי נאה להושיע. להטות כלפי חסד (ד"ה י"ג.)

רבינו חננאל

וענין יימרו על ים בים סוף ישראל שבאותו הדור קטני אמנה היו אמרו כשם שאנו עולין מצד זה כך המצרים עלו מן הצד האחר וכו'. אמרה כנסת ישראל אע"פ שדלה אני מחצות לי נאה להושיע אהבתי כי ישמע' ה' הללו את ה' כל גוים. וכל שכן אנו דגבר עלינו חסדו וענין יאיתי חשמיני מני מצרים. למלך המשיח. לא יאצר ולא יחסן כי ליושבים לפני ה'. זה המקבל מני חבירו כבישבה.

ליושלים דכמיז לעיל מינה מהיכלך על ירושלים כך יוציאו מלכס שי: געור חיה. אומה הרשעה: וקנה לך עדה. ישראל. וזאת דמפרסי מלריס וכוס דכמיז אבירים ולא נהירא דקמס עדה ישראל: קנה. דרש לשון קניס: בין הקניס. ציער דחזיר ציער זו אדוס שכתוב בה"ל אכלה ומדקה ושארל צרגלה רפסה זה דרכו של חויר: נכפישין כקולמוס אחד. כלומר כולן פה אחד להרע לישראל. אס בא ישראל לדין לפניס כולן מתייבין אמו מדכמיז קנה ולא כתיב קניס משמע כולמוס אחד: כעגלי עמים. בעלס של כל העולם הפקר שאין להס בעלים: מפרסס. ממיר פס פושט יד: כרלי. כלומר ממין עם ישראל לעשות רגוס כשודד שהן מקבלין ואין מקיימין דבריהן: בירניום. מגדלים: למכרובך. למכרי חניך: בים אולרוסיין. של מירוש דגן ויהר: ולא יחסן. לשון חוסן. זה בית גניזהן של כסף חזה הגנוזין וטמוניס כחוק ובחוסן: זה